پنج شنبه ۰۸ شهریور ۱۴۰۳، ۲۴ صفر ۱۴۴۶، ۲۹ آگوست ۲۰۲۴، شماره ۲۱۵۷۲، سال هفتاد و ششم

خراسان

روزنامه صبح ایران

روزنامه خراسان
صاحب امتیاز: رتبه ۵ نشریات کشوری
مدیرعامل و مدیر مسئول: موسسه فرهنگی هنری خراسان
سردبیر: حسین سعیدی
دفتر مرکزی: حامد رحیم پور
کد پستی: مشهد، بلوار شهید صادقی (سازمان آب) ۹۱۸۵۸۹۵۹۷۱
تلفن: ۳۷۰۰۹۰۰۰ ۰۵۱
نمابر دبیرخانه: ۳۷۶۲۴۳۹۵ ۰۵۱
پذیرش آگهی: ۳۷۰۱۰ ۰۵۱

روابط عمومی: ۳۷۰۰۹۱۱۱ ۰۵۱
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹
نمابر جوابیه‌ها: ۳۷۶۵۷۷۷۲ ۰۵۱
نمابر آگهی‌ها: ۳۷۶۱۲۰۳۵ ۰۵۱
تلفن امور مشترکین: ۳۷۰۰۹۷۷۷ ۰۵۱
دفتر تهران: خیابان توانیر، خیابان نظامی گنجوی، کوچه ناردان، پلاک ۲۳
تلفن و فاکس دفتر تهران: ۸۸۸۷۱۳۰۹ ۰۲۱
چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
چاپ تهران: چاپخانه جام جم برتر برنا

www.khorasannews.com
e-mail:info@khorasannews.com
آیین‌نامه اخلاق حرفه‌ای روزنامه خراسان را در سایت بخوانید

سامانه ثبت آگهی آنلاین خراسان:
www.khorasanet.ir

24112007024200001

امام جواد علیه‌السلام می‌فرمایند:
لَوْ سَکَتَ الْجاهِلُ مَا اخْتُلِفَ النّاسُ؛
اگر جاهل سکوت می‌کرد، مردم اختلاف نمی‌کردند.
[بحارالانوار، ج۷۵، ص۸۱]

مشهد اذان ظهر ۱۱:۳۲ غروب آفتاب ۱۸:۰۳ اذان مغرب ۱۸:۲۲ نیمه شب ۲۲:۴۸ اذان صبح فردا ۰۳:۳۳ طلوع آفتاب فردا ۰۵:۰۲

تهران اذان ظهر ۱۲:۰۵ غروب آفتاب ۱۸:۳۵ اذان مغرب ۱۸:۵۴ نیمه شب ۲۳:۲۱ اذان صبح فردا ۰۴:۰۷ طلوع آفتاب فردا ۰۵:۳۵

تازه‌های مطبوعات

• **ایران** - آنچه به عنوان «اعتراض رئیس جمهور به قیمت بنزین» در فضای رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی منتشر شد، صرفاً یک برش بسیار کوتاه از یک سخنرانی بلند بوده است. نکته دوم هم این است که رئیس جمهور از سازوکار قیمت گذاری یا منطق اقتصادی قیمت بنزین انتقاد می کند. این انتقاد، واقعیتی است که همه کارشناسان و حتی خود مصرف کنندگان بنزین هم به آن اذعان دارند. در دولت چهاردهم از شوک درمانی و غافلگیر کردن مردم در هیچ بخش خبری نخواهد بود و اگر در آینده، برای اصلاح هر نقص ساختاری، مانند قیمت بنزین، تصمیمی گرفته و مطابق آن گامی برداشته شود، این گام قطعاً با همراهی مردم خواهد بود.

• **کیهان** - طبق اظهارات اخیر ظریف بیش از ۷۰ درصد وزیران و معاونان رئیس جمهور از سوی شورای راهبردی و کمیته ها (با حضور برخی مجرمان و محکومان امنیتی) چیده شد و مابقی هم عمدتا انتخاب شخص آقای پزشکیان بود. اما در فضاسازی رسانه‌ای چنین وانمود شده بود که کابینه با هماهنگی کامل رهبری چیده شده است.

انعکاس

• **رجانیوز نوشت**: محمد خزائی یکی از بازداشت‌شدگان حج امسال، از زندان عربستان آزاد شد. خزائی ۳۰ خرداد توسط ماموران عربستان به دلیل انتشار چند پست در ایکس و در دست گرفتن پرچم فلسطین بدون برگزاری دادگاه زندانی شده بود.

• **جهان نیوز نوشت**: برابر ابلاغیه ریاست دفتر فرماندهی کل قوا، حضرت آیت‌ا... العظمی خامنه‌ای فرماندهی معظم کل قوا در تاریخ ۳ شهریور ۱۴۰۳ اسکندر مؤمنی وزیر کشور را به سمت جانشین فرماندهی کل نیروهای مسلح در فرماندهی کل انتظامی منصوب کردند.

در جریان سفر رهبر ملی ترکمنستان به تهران ۴ سند همکاری مهم و راهبردی میان ۲ کشور به امضا رسید. پزشکیان گفت: توافق گازی با ترکمنستان اقدامی راهبردی برای تبدیل ایران به هاب گازی منطقه است

پیش به سوی بازار شمال

توکلی - توسعه دیپلماسی اقتصادی با کشورهای همسایه، از اولویت‌های دولت سیزدهم محسوب می‌شد. سیاستی راهبردی که به‌نظر می‌رسد در دولت چهاردهم نیز امتداد پیدا کرده است. «قربانقلی بردی‌محمداف» رهبر ملی ترکمنستان در صدر هیئتی عالی رتبه به تهران سفر کرد. سفری که حاصل آن امضای چند سند راهبردی میان تهران و عشق‌آباد بود. پیش از هر سخنی باید گفت که ترکمنستان از سال ۱۹۹۱ به دلیل رویکرد بین المللی غیرفعال و پایبندی عشق آباد به نوعی بی طرفی، از جهان جدا مانده بود و از جمله در بسیاری از مجمع های چندجانبه شرکت نمی کرد. به این ترتیب ترکمنستان به طور مداوم در بحث‌های مربوط به آسیای مرکزی نادیده گرفته می شد. اما این روند به سرعت در حال تغییر است. از یک سو، در پی تغییراتی در سلسله مراتب رهبری این کشور، دولت ترکمنستان به طور فزاینده‌ای در فعالیت‌های دیپلماتیک خود فعال شده است. از سوی دیگر، هم خود ترکمنستان و هم جامعه بین المللی بیشتر به این شناخت می‌رسند که موقعیت جغرافیایی ترکمنستان، آن را به یکی از مهم‌ترین مسیرهای حمل و نقل منطقه، یعنی مسیر شمال - جنوب - مورد علاقه روسیه - و مسیر شرق - غرب که چین و غرب آن را ترجیح می‌دهند - تبدیل کرده است. به همین دلیل، کشورهای بیشتری از جمله روسیه، چین، ایران، هند و ایالات متحده در ترکمنستان دخیل شده‌اند - عمدتا هم اولویت اصلی کشورهای مذکور، بحث‌های مربوط به توسعه مسیرهای حمل و نقل از گذر ترکمنستان آن است. عشق آباد با تلاش برای حفظ بی طرفی و استقلال خود، تلاش می کند کشورهای هر چه بیشتری را در توسعه این مسیرهای ترانزیای شرکت دهد و باور دارد که هر چه شمار بیشتری از کشورها، در این حوزه فعال باشند، فرصت بیشتری برای توسعه اقتصاد و سیاست خود خواهد داشت.

■ انرژی و گسترش شبکه تجاری ۲ مسئله مهم میان تهران و عشق آباد

از این رو امروزه مهم‌ترین مسئله در روابط تهران - عشق آباد احتمالاً به ظرفیت ایران و ترکمنستان برای تبدیل شدن به کشورهای ترانزیتی اساسی مربوط می‌شود. ترکمنستان ایران را به عنوان کشوری ترانزیتی که می‌تواند این کشور آسیای مرکزی غنی از گاز را به ترکیه و دنیای عرب متصل کند، باارزش می‌داند. ایران نیز به برقراری مسیر تجارت شمال - جنوب ریلی - دریایی که روسیه را از طریق قزاقستان، ترکمنستان و ایران به هند متصل می‌سازد، علاقه‌مند است. این که خانم فرزانه صادق وزیر جدید راه و شهرسازی نیز به طور رسمی از رهبر ملی ترکمنستان استقبال کرد به نظر در همین چارچوب تفسیر می شود. اما اهمیت ترکمنستان و ایران تنها در حوزه شبکه گسترده تجاری خلاصه نمی شود و حوزه انرژی و گاز طبیعی بخش مهمی از روابط ایران و ترکمنستان است. ترکمنستان با داشتن چهارمین ذخایر بزرگ گاز طبیعی جهان و اقتصادی که وابستگی زیادی به این منبع دارد، از فرصت فروش گاز طبیعی خود به ایران که از سال ۱۹۹۷ آغاز شده، استقبال می کند. تهران از گاز ترکمنستان که هم‌مرز با شمال ایران، منطقه‌ای با ضعف اتصال به شبکه خط لوله و برق کشور که مدت‌هاست از کمبود گاز رنج می‌برد، بهره‌مند است. این امر ایران را از نیاز به سرمایه‌گذاری برای گسترش خطوط لوله خود از میدان‌های گازی جنوب به مناطق شمالی نزدیک ترکمنستان بی‌نیاز می‌سازند. با این حال، در سال ۲۰۱۷، مسائل مربوط به گاز به طور قابل توجهی به روابط دوجانبه آسیب رساند. در اولین روز آن سال، ترکمنستان پس از تلاش‌های ناموفق برای حل برخی اختلافات بین تهران و عشق‌آباد در مورد محموله‌های گازی و مسائل کیفیت گاز، صادرات گاز به این کشور را قطع کرد. موضع عشق‌آباد این بود که ایران باید بدهی ۱.۸ تا ۲ میلیارد دلاری خود برای سال ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ را تسویه کند. حتی در زمستان ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ نیز ترکمنستان صادرات گاز به ایران را متوقف کرد. این اختلاف برای داوری به دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع شد. دیوان حکم داد که ایران باید ۲ میلیارد دلار غرامت به ترکمنستان پرداخت کند. در این میان اما با تلاش‌های دولت سیزدهم در زمینه گسترش روابط با همسایگان آن طور که گفته شد اختلافات در این باره را از طریق دیپلماسی اقتصادی موفق حل شد. در نوامبر ۲۰۲۱، ایران، ترکمنستان و آذربایجان یک توافقنامه سه‌جانبه مبادله گاز امضا کردند که در ژانویه ۲۰۲۲ اجرایی شد. این قرارداد مبادله برای دریافت گاز از ترکمنستان و انتقال همان مقدار به آذربایجان توسط ایران تنظیم شد. با این حال، در ژانویه ۲۰۲۴، عدم توافق طرف‌ها بر سر شرایط تجاری توافق منجر به تعلیق مبادله شد.

■ ادامه روند مثبت تعامل با همسایگان در دولت چهاردهم

حالا اما در جریان سفر «قربانقلی بردی‌محمداف» رهبر ملی ترکمنستان به تهران و در حضور رئیس جمهور کشورمان، چهار سند مهم و راهبردی همکاری در بخش گاز، گمرکات، همکاری‌های دیپلماتیک و خواهر خواندگی دو بندر امیرآباد و ترکمن‌باشی به امضا رسید که نشان میداد دو کشور همچنان قرار است مسیر خود برای افزایش تعاملات در زمینه توسعه شبکه تجاری و توسعه تعاملات در حوزه انرژی را در کنار موضوعاتی نظیر افزایش روابط دیپلماتیک به طور جدی ادامه دهند. در این میان اظهارات مسعود پزشکیان رئیس جمهوری در جریان دیدار و گفت و گو با رهبر ملی ترکمنستان نشان داد که دولت چهاردهم نیز به ظرفیت همسایگان توجه دارد. در همین باره رئیس جمهور کشورمان اظهار داشت: «توافقات راهبردی برای ما و ترکمنستان به امضا رسید و امیدواریم که این ارتباطات و توافقات منجر به گسترش همکاری فی مابین در سایر زمینه‌های همکاری شود. توافق گازی با ترکمنستان اقدامی راهبردی برای تبدیل ایران به هاب گازی منطقه است» رهبر ملی ترکمنستان نیز اظهار داشت: «ما همیشه به همکاری با برادران ایرانی‌مان اهمیت زیادی قائل می‌شویم و همیشه تلاش ما این است که این همکاری‌ها را گسترش دهیم. توسعه روابط میان دو کشور برای ترکمنستان اهمیت زیادی دارد.» وی افزود: «ترکمنستان تنها کشوری است که در مجمع عمومی سازمان‌ملل دو بار بی‌طرف شناخته شد و در این بی‌طرفانه شناخته شدن، ایران نقش به‌سزایی داشت و لذا از این همکاری ایران کمال تشکر را داریم. برخی مسائل و پروژه های کلان مانند گاز، انرژی، برق، جاده و حمل و نقل را در مذاکرات داشتیم که امیدواریم ثمره آن، نتایج مثبتی در اجرای طرح ها برای ما داشته باشد.»

«خراسان» از وضعیت آینده برخی از اعضای منتسب به «جبهه پایداری» و چهره‌های رادیکال در مجلس گزارش می‌دهد

«وفاق ملی»؛ تیر خلاص تندروی؟

هادی محمدی - روزی که نتایج قطعی انتخابات مجلس دوازدهم شورای اسلامی در اسفند سال قبل اعلام شد، بسیاری نگران از رای آوری برخی چهره ها در تهران، آینده نظام سیاسی در ایران را به سمت رادیکال شدن تحلیل کردند به خصوص این که برخی از اعضای دولت نیز نزدیکی فکری زیادی با جبهه پایداری داشتند و بر این اساس ترکیب دولت و مجلس را برای کشور خطرناک تحلیل می کردند اما همان زمان هم می شد فهمید که اگرچه افراد شاخصی از طیف های تندروی سیاسی به ویژه جبهه پایداری به مجلس دوازدهم راه یافته اند اما مجموع این افراد در آن زمان کمتر از صد نفر تخمین زده می شد که نشان می داد نمی توانند در تصمیمات مهم مجلس اثر فاحشی داشته باشند. این تحلیل را نگارنده همواره مطرح می کرد که "پایداری در مجلس دوازدهم کم تعداد اما پر سروصداست" و همین موضوع امیدواری به مجلس را بیشتر می کرد. انتخابات هیئت رئیسه مجلس و ریاست قالیباف با وجود مخالفت تندروها و انتخابات زودهنگام ریاست جمهوری و رسیدن مسعود پزشکیان اصلاح طلب به پاستور و در نهایت تشکیل دولت چهاردهم اما معادلات جدیدی در فضای سیاسی ایران و به ویژه در مورد تندروها ترسیم کرد که می توان از آن به عنوان نقطه عطفی در سه دهه اخیر یاد کرد تا جایی که برخی می گویند تندروی حداقل برای چند سال به محاق خواهد رفت.

■ شکست انتخاباتی

پایداری چی ها که در انتخابات مجلس شورای اسلامی توانسته بودند کرسی های مهمی در تهران و شهرهای بزرگ کسب کنند، سعی داشتند با رفتارهای تبلیغاتی خود را بزرگ و پر اثر در مجلس نشان دهند. این سیاست آن ها تا انتخابات هیئت رئیسه مجلس جواب داد اما وقتی مشخص شد محمد باقر قالیباف که در انتخابات مجلس با شدیدترین حملات تندروها روبه رو بود توانسته با تعامل با بخش های میانه رو و اصلاح طلب مجلس بر مهم ترین کرسی بهارستان بنشیند، این سیاست نیز رنگ باخت وجایش را به رقابت بر سر بالاترین کرسی پاستور و جانشینی شهید رئیسی داد آن هم در حالی که تا پیش از حادثه بالگرد دارای مرزبندی با دولت شهید رئیسی بودند. اما رفتارها و اظهار نظرهای افراد نزدیک به آقای جلیلی همچون ثابتی، رسایی و ... در حوزه های مورد علاقه مردم مثل سیاست خارجی، فیلترینگ، گشت ارشاد و ... باعث شد تا خواسته یا ناخواسته یک دوقطبی شدید شکل بگیرد. این دو قطبی بزرگ ترین کمک به جبهه مقابل اصولگرایی برای رسیدن به پاستور بعد از سه سال دوری بود و باعث شد تا اصولگرایان در شرایطی که به نظر می رسید بیشترین شانس را برای موفقیت دارند، با شکست روبه رو شوند.

■ تغییر جهت کشتی سیاست

جبهه اصولگرایی از قالیباف و موتلفه گرفته تا طیف های نزدیک به حداد عادل و باهنر و لاریجانی و ... همه فهمیده بودند که سیاست نظام تغییراتی داشته و قرار نیست تندروها در این حاکمیت نقش اثرگذاری داشته باشند. نظام با تایید صلاحیت پزشکیان که یکی از سه گزینه اصلی جبهه اصلاحات به شمار می رفت و رعایت بی طرفی در نهادهای حاکمیتی همچون نیروهای مسلح و صداوسیما در انتخابات نشان داده بود که قرار است از همه طیف های سیاسی و مردمی دعوت به عمل آید تا در چارچوب خط قرمزهای نظام مشارکت کنند و افزایش مشارکت بزرگ ترین هدف نظام است. رسیدن به حد نصاب ۵۰ درصدی مشارکت در دور دوم پس از سه انتخابات کمتر از ۵۰ درصد تا حدی این هدف را تامین کرد و نشان داد می شود با اندکی فضاسازی مثبت و امیدوار کردن مردم نتایج خوبی گرفت هرچند تندروها نه تنها از این افزایش مشارکت که خروجی اش شکست آن ها بود راضی نبودند بلکه از هر ابزاری برای کاهش آن استفاد کردند اما همین افزایش مشارکت نه چندان زیاد پایه ای شد برای شکل گیری دولت وفاق و دور شدن تندروها از کیک قدرت در ایران. روزی که مسعود پزشکیان نیز لیست اولیه وزرای پیشنهادی خود را به مجلس معرفی کرد، انتقادات و اعتراضات زیادی را به جان خرید. از منتقدانی همچون محمد جواد ظریف تا معترضانی همچون ثابتی و رسایی؛ اما پزشکیان می دانست چه می خواهد و تصمیم گرفته بود تا دولتش اولین دولت "وفاق ملی" در جمهوری اسلامی باشد به گونه ای که کسی نتواند بگوید دولت اصلاح طلب است یا اصولگرا یا هر نام دیگری. او از دولت شهید رئیسی سه وزیر و یک معاون رئیس جمهور را حفظ کرد و در مورد وزیر کشور با همه حساسیت های اصلاح طلبان فردی را منصوب کرد که بیشتر به اصولگرایان نزدیک بود تا اصلاح طلبان. همین دولت اما در میان سروصدای بالای اعضای جبهه پایداری در مجلس در مورد برخی وزرا و حتی قالیباف رئیس مجلس که کار را به توزیع شب نامه غیرقانونی در مجلس کشاند، رای بی نظیری آورد تا نه تنها اولین دولت وفاق ملی با تایید صددرصدی و بالای مجلس شکل بگیرد.

■ خطر سرعت راست رادیکال

این روزها در حالی که بسیاری از اصلاح طلبان به دنبال بازگشت به نظام هستند و سعی دارند از طیف رادیکال و ساختارشکن فاصله بگیرند، سرعت زیاد راست رادیکال می تواند تبدیل به یک آسیب بزرگ برای فضای سیاسی کشور شود. اعضای رادیکال جبهه پایداری حق دارند که در فضای سیاسی کشور فعال باشند، کار سیاسی کنند و دولت و مجلس را نقد کنند اما استفاده از ادبیات «یک نفری» و «پادگان اشرف» و «توهین به سرداران» و دمیدن در اختلاف های جبهه انقلاب نه تنها حق آنان نیست بلکه خطر تبدیل شدن به جریانی انحرافی را گوشزد می کند که دیگران را باطل و خود را حق می پندارند؛ منشی که بیشتر از هر چیز منش احمدی نژاد و عدالت خواهان افراطی که بعدها از ولایت عبور کردند را یادآوری می کند. خلاصه انکه برخلاف جبهه پایداری که شاید بتوان گفت تئوری اصلی اش خالص سازی و حذف رقبا حتی دوستان سابق است، این نظریه در کشوری مانند ایران جواب نمی دهد و نباید راضی به حذف هیچ گروه و جناحی با هر میزان پایگاه رای بود؛ اما بازنگری در آرا و نظراتی که چندین بار در محک رای مردم شکست خورده‌اند نیز ضروری است و به نظر می رسد جبهه پایداری علاوه بر دور کردن برخی چهره های رادیکال از خود باید در نظراتش نیز تجدید نظر اساسی داشته باشد. همچنین این وظیفه عقلای جبهه پایداری است که این طیف تندرو را امر به معروف و نهی از منکر کنند و در صورت اثر نکردن، مرزبندی خود را با این طیف اندک علنی و شفاف کنند. بسیاری از هواداران این طیف، دل در گروی انقلاب دارند و از این جهت عقلا و دلسوزان این جریان سیاسی برای روشنگری این افراد وظیفه به گردن دارند.